

Breda, 18 september 2018
info@seniorenraadbreda.nl

Betreft: Reactie Seniorenraad Breda op Bestuursakkoord LEF EN LIEFDE

Geachte College,

Met belangstelling hebben we kennisgenomen van de inhoud van LEF EN LIEFDE, het Bestuursakkoord 2018 – 2022 van VVD, D66 en PvdA. Hierin wordt onder andere aangegeven dat de vergrijzing flink toeslaat in Breda. In 2030 is ongeveer 25% van de bevolking 65 jaar of ouder. Op dit moment spant het dorp Teteringen al de kroon met 27% 65-plussers. Het aantal een persoons huishoudens onder senioren neemt toe en met het klimmen der jaren ook de kwetsbaarheid en behoefte aan ondersteuning. In uw Bestuursakkoord krijgen senioren dan ook een serieuze plaats, meer dan voorheen. Wij zijn daarover zeer te spreken. Wat we enigszins teleurstellend vinden is dat doelstellingen voor de komende jaren niet of onvoldoende geconcretiseerd zijn.

De Seniorenraad Breda zal de komende jaren haar bijdrage leveren aan een senioren vriendelijke samenleving. Onze gedachten willen wij niet alleen met uw college delen, maar ook met leden van de gemeenteraad en commissies.

Het blijft een belangrijke zaak om met elkaar (overheid, burgers en organisaties) stil te staan bij de vraag hoe wij senioren, net als alle andere inwoners van onze gemeente, volwaardig mee kunnen laten doen aan de samenleving. Daarbij is het essentieel om senioren ook zelf actief te betrekken. Dat kan door de verschillende overlegorganen en zelforganisaties. Maar ook door het op lokaal niveau uitvoering geven aan de door VWS gestimuleerde programma's *Ouderen aan het woord* en *Langer Thuis*.

De stelselherziening van 2015 gaat nog meer dan voorheen uit van het gegeven dat burgers zo lang mogelijk zelfstandig blijven functioneren. De scheiding tussen intramuraal en extramuraal is sindsdien een bijzonder scherpe. In de praktijk zien we een gedragsverandering bij senioren optreden. Zij zijn zich meer dan voorheen aan het oriënteren hoe zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en functioneren. Dat betekent dat zij oplossingen zoeken in de huidige woning en woonomgeving. Indien die niet toereikend is, wordt gezocht naar alternatieven. De gemeente kan daarbij initiatieven honoreren van bewoners, zowel door aangepaste regelgeving als door het flexibel hanteren van bestaande regelgeving. Door initiatiefnemers te ondersteunen en faciliteren bij hun plannen en bij het verkrijgen van de benodigde vergunningen.

Wij dringen er bij u op aan om het integraal ouderenbeleid hernieuwd ter hand te nemen. Noodzakelijk daartoe is dat partijen elkaar willen ontmoeten en werkzaamheden op elkaar willen afstemmen; ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, met de blik gericht op de inclusieve samenleving.

Naast een geschikte plek om te wonen, is het belangrijk dat er voldoende aanbod is op de terreinen van zorg en welbevinden. Bijzondere aandacht dient daarbij te zijn voor de kwetsbare senioren, senioren die door afnemende gezondheid en afnemende zelfstandigheid steeds minder in staat zijn zelfstandig hun keuzes te maken en voor zichzelf te zorgen. Ook financiële omstandigheden kunnen kwetsbaarheid verhogen.

De Rijksoverheid streeft ernaar dat de eigen bijdrage voor de Wmo voorzieningen per 2020 voor iedereen gelijk wordt. Het bedrag gaat naar 17,50 euro per vier weken, ongeacht inkomen of draagkracht. Hierdoor valt een deel van de inkomsten voor de gemeente Breda weg. Bovendien verwachten wij dat deze maatregel een grotere vraag naar voorzieningen met zich meebrengt. Deze maatregel zal de financiële beheersbaarheid van het gemeentelijke zorgstelsel verder onder druk zetten. We vermoeden dat het tekort hierdoor verder oploopt en vrezen dat het extra geld dat u uittrekt, 7,5 miljoen euro, onvoldoende is. We voorzien dat eventuele nieuwe maatregelen om de maatwerkvoorzieningen verder te beteugelen ontoereikend zijn.

Een onderwerp waar wij uw bijzondere aandacht voor vragen is het vervolg op het GWI-beleid. Wij hebben dit onderwerp de afgelopen jaren verschillende keren met u en uw ambtenaren besproken. Eén van de succesvolle instrumenten waren de gebiedsanalyses voor ouderen, mensen met een beperking en beschermd wonen. Wij zien graag dat er een soortgelijk beleidsinstrument beschikbaar is dat, door het maken van een analyse van de verschillende wijken, bouwstenen aandraagt voor gewenste ontwikkelingen van deze wijken.

Zorg voor Elkaar Breda heeft de afgelopen jaren haar bestaansrecht bewezen. Enerzijds als samenwerking tussen verschillende aanbieders, anderzijds als centraal loket waar de burger met zijn vragen terecht kan. Wij hopen dat ZvEB zich kwalitatief steeds zal verbeteren en ook voor zorg- en woningaanbieders als centraal loket gezien gaat worden.

In bovenstaande hebben wij ons beperkt tot de grote lijnen van het beleid van de komende jaren. In ons werkplan Seniorenraad Breda 2018 – 2019 gaan wij nader in op deze actiepunten.

De prioriteiten voor de huidige bestuursperiode zijn naar onze mening de volgende. Wij zijn graag bereid om met u in gesprek te gaan over de fasering:

- a. Integraal seniorenbeleid organiseren en regisseren
- b. Opstellen en formaliseren van gebiedsbeschrijvingen van alle 11 wijken in de gemeente, als onderlegger voor het te formuleren beleid, en uitvoering/implementatie
- c. Alle voorgenomen 6.000 nieuwe woningen zijn levensloopbestendig
- d. Uitvoering geven aan de door VWS opgestelde nota Langer thuis wonen
- e. Continu in gesprek gaan met ouderen in de wijk, in navolging van het project Ouderen aan het woord
- f. Concretiseren van de 1% middelen voor preventie en innovatie-onderzoek
- g. Aanpassing en verruimen van gemeentelijke regelgeving met betrekking tot het gebruik, c.q. splitsing van woningen in het kader van mantelzorg
- h. Prestatieafspraken vastleggen met woningcorporaties over te realiseren aantal woningen in diverse huurklassen
- i. Aanpassen van toewijzings- en prijsbeleid van woningen aan senioren, ten einde doorstroming naar gewenste en geschikte woningen te bevorderen

- j. Voortzetten, uitdiepen en financieren van het programma Wonen met gemak
- k. Uitbreiden van de Blijverslening, voor het levensloop geschikt maken van de bestaande particuliere voorraad
- l. Behouden en uitbreiding van ontmoetingsmogelijkheden voor senioren in de wijken en dorpen
- m. Opstellen van beleidsplan dementie vriendelijk Breda
- n. Concretiseren van maatregelen om de financiën van de Wmo beheersbaar te houden
- o. Onderzoek naar de woonwensen van ouderen
- p. Onderzoek naar de leefsituatie van senioren van 80+ en van kwetsbare ouderen
- q. Ontwikkelen van een visie en plan van aanpak voor het realiseren van woontussenvoorzieningen en woonzorgarrangementen
- r. Stimuleren en uitbouwen van netwerken wijken en dorpen, die bij willen dragen aan de senioren vriendelijke samenleving
- s. In stand houden en verder uitbouwen van Zorg voor elkaar Breda

Last but not least: de vergrijzing vraagt om veel voorlichting en informatie aan jong en oud. Goed met elkaar samenleven, respect voor elkaar en betekenis blijven hebben, zorgen voor een prettige oude dag midden in de Bredase samenleving.

De Seniorenraad Breda gaat de komende jaren graag het gesprek aan met de gemeente Breda om zo haar steentje bij te dragen en te komen tot concretisering van doelstellingen op het gebied van huisvesting, woonomgeving, zorg, welzijn en preventie voor senioren in de dorpen en wijken van onze stad.

Met de meeste hoogachting,

drs. R.J.A. Clayden
Voorzitter Seniorenraad Breda

NB We zenden deze reactie separaat aan de Gemeenteraad

Breda, 18 september 2018
info@seniorenraadbreda.nl

Betreft: Reactie Seniorenraad Breda op Bestuursakkoord LEF EN LIEFDE

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met belangstelling hebben we kennisgenomen van de inhoud van LEF EN LIEFDE, het Bestuursakkoord 2018 – 2022 van VVD, D66 en PvdA. Hierin wordt onder andere aangegeven dat de vergrijzing flink toeslaat in Breda. In 2030 is ongeveer 25% van de bevolking 65 jaar of ouder. Op dit moment spant het dorp Teteringen al de kroon met 27% 65-plussers. Het aantal een persoons huishoudens onder senioren neemt toe en met het klimmen der jaren ook de kwetsbaarheid en behoefte aan ondersteuning. In uw Bestuursakkoord krijgen senioren dan ook een serieuze plaats, meer dan voorheen. Wij zijn daarover zeer te spreken. Wat we enigszins teleurstellend vinden is dat doelstellingen voor de komende jaren niet of onvoldoende geconcretiseerd zijn.

De Seniorenraad Breda zal de komende jaren haar bijdrage leveren aan een senioren vriendelijke samenleving. Onze gedachten willen wij niet alleen met uw college delen, maar ook met leden van de gemeenteraad en commissies.

Het blijft een belangrijke zaak om met elkaar (overheid, burgers en organisaties) stil te staan bij de vraag hoe wij senioren, net als alle andere inwoners van onze gemeente, volwaardig mee kunnen laten doen aan de samenleving. Daarbij is het essentieel om senioren ook zelf actief te betrekken. Dat kan door de verschillende overlegorganen en zelforganisaties. Maar ook door het op lokaal niveau uitvoering geven aan de door VWS gestimuleerde programma's *Ouderen aan het woord* en *Langer Thuis*.

De stelselherziening van 2015 gaat nog meer dan voorheen uit van het gegeven dat burgers zo lang mogelijk zelfstandig blijven functioneren. De scheiding tussen intramuraal en extramuraal is sindsdien een bijzonder scherpe. In de praktijk zien we een gedragsverandering bij senioren optreden. Zij zijn zich meer dan voorheen aan het oriënteren hoe zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en functioneren. Dat betekent dat zij oplossingen zoeken in de huidige woning en woonomgeving. Indien die niet toereikend is, wordt gezocht naar alternatieven. De gemeente kan daarbij initiatieven honoreren van bewoners, zowel door aangepaste regelgeving als door het flexibel hanteren van bestaande regelgeving. Door initiatiefnemers te ondersteunen en faciliteren bij hun plannen en bij het verkrijgen van de benodigde vergunningen.

Wij dringen er bij u op aan om het integraal ouderenbeleid hernieuwd ter hand te nemen. Noodzakelijk daartoe is dat partijen elkaar willen ontmoeten en werkzaamheden op elkaar willen afstemmen; ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, met de blik gericht op de inclusieve samenleving.

Naast een geschikte plek om te wonen, is het belangrijk dat er voldoende aanbod is op de terreinen van zorg en welbevinden. Bijzondere aandacht dient daarbij te zijn voor de kwetsbare senioren, senioren die door afnemende gezondheid en afnemende zelfstandigheid steeds minder in staat zijn zelfstandig hun keuzes te maken en voor zichzelf te zorgen. Ook financiële omstandigheden kunnen kwetsbaarheid verhogen.

De Rijksoverheid streeft ernaar dat de eigen bijdrage voor de Wmo voorzieningen per 2020 voor iedereen gelijk wordt. Het bedrag gaat naar 17,50 euro per vier weken, ongeacht inkomen of draagkracht. Hierdoor valt een deel van de inkomsten voor de gemeente Breda weg. Bovendien verwachten wij dat deze maatregel een grotere vraag naar voorzieningen met zich meebrengt. Deze maatregel zal de financiële beheersbaarheid van het gemeentelijke zorgstelsel verder onder druk zetten. We vermoeden dat het tekort hierdoor verder oploopt en vrezen dat het extra geld dat u uittrekt, 7,5 miljoen euro, onvoldoende is. We voorzien dat eventuele nieuwe maatregelen om de maatwerkvoorzieningen verder te beteugelen ontoereikend zijn.

Een onderwerp waar wij uw bijzondere aandacht voor vragen is het vervolg op het GWI-beleid. Wij hebben dit onderwerp de afgelopen jaren verschillende keren met u en uw ambtenaren besproken. Eén van de succesvolle instrumenten waren de gebiedsanalyses voor ouderen, mensen met een beperking en beschermd wonen. Wij zien graag dat er een soortgelijk beleidsinstrument beschikbaar is dat, door het maken van een analyse van de verschillende wijken, bouwstenen aandraagt voor gewenste ontwikkelingen van deze wijken.

Zorg voor Elkaar Breda heeft de afgelopen jaren haar bestaansrecht bewezen. Enerzijds als samenwerking tussen verschillende aanbieders, anderzijds als centraal loket waar de burger met zijn vragen terecht kan. Wij hopen dat ZvEB zich kwalitatief steeds zal verbeteren en ook voor zorg- en woningaanbieders als centraal loket gezien gaat worden.

In bovenstaande hebben wij ons beperkt tot de grote lijnen van het beleid van de komende jaren. In ons werkplan Seniorenraad Breda 2018 – 2019 gaan wij nader in op deze actiepunten.

De prioriteiten voor de huidige bestuursperiode zijn naar onze mening de volgende. Wij zijn graag bereid om met u in gesprek te gaan over de fasering:

- a. Integraal seniorenbeleid organiseren en regisseren
- b. Opstellen en formaliseren van gebiedsbeschrijvingen van alle 11 wijken in de gemeente, als onderlegger voor het te formuleren beleid, en uitvoering/implementatie
- c. Alle voorgenomen 6.000 nieuwe woningen zijn levensloopbestendig
- d. Uitvoering geven aan de door VWS opgestelde nota Langer thuis wonen
- e. Continu in gesprek gaan met ouderen in de wijk, in navolging van het project Ouderen aan het woord
- f. Concretiseren van de 1% middelen voor preventie en innovatie-onderzoek
- g. Aanpassing en verruimen van gemeentelijke regelgeving met betrekking tot het gebruik, c.q. splitsing van woningen in het kader van mantelzorg
- h. Prestatieafspraken vastleggen met woningcorporaties over te realiseren aantal woningen in diverse huurklassen
- i. Aanpassen van toewijzings- en prijsbeleid van woningen aan senioren, ten einde doorstroming naar gewenste en geschikte woningen te bevorderen

- j. Voortzetten, uitdiepen en financieren van het programma Wonen met gemak
- k. Uitbreiden van de Blijverslening, voor het levensloop geschikt maken van de bestaande particuliere voorraad
- l. Behouden en uitbreiding van ontmoetingsmogelijkheden voor senioren in de wijken en dorpen
- m. Opstellen van beleidsplan dementie vriendelijk Breda
- n. Concretiseren van maatregelen om de financiën van de Wmo beheersbaar te houden
- o. Onderzoek naar de woonwensen van ouderen
- p. Onderzoek naar de leefsituatie van senioren van 80+ en van kwetsbare ouderen
- q. Ontwikkelen van een visie en plan van aanpak voor het realiseren van woontussenvoorzieningen en woonzorgarrangementen
- r. Stimuleren en uitbouwen van netwerken wijken en dorpen, die bij willen dragen aan de senioren vriendelijke samenleving
- s. In stand houden en verder uitbouwen van Zorg voor elkaar Breda

Last but not least: de vergrijzing vraagt om veel voorlichting en informatie aan jong en oud. Goed met elkaar samenleven, respect voor elkaar en betekenis blijven hebben, zorgen voor een prettige oude dag midden in de Bredase samenleving.

De Seniorenraad Breda gaat de komende jaren graag het gesprek aan met de gemeente Breda om zo haar steentje bij te dragen en te komen tot concretisering van doelstellingen op het gebied van huisvesting, woonomgeving, zorg, welzijn en preventie voor senioren in de dorpen en wijken van onze stad.

Met de meeste hoogachting,

drs. R.J.A. Clayden
Voorzitter Seniorenraad Breda

NB We zenden deze reactie separaat aan het College van Burgemeester en Wethouders van Breda